

en eenvoudig. De Ruyter's Busken Huert stervormende, hier is er, voor wien et begin van in God.

held in dit waren, zou ik eerlijke poctief te zijn. deze mentaliek daar blijk Ruyter, hoe v kerkganger lectuur, was ie, maar een (4.) Het door den, dat Van vinisme meer elijkend beeld ben, dat De alvinistischen s godsdienstig

ze populaire pulairen zee's de vakman, rijken. En ik schen het met

SMITSKAMP.

CHAP JK

land, 27 en 28 de uitdrukkin- beteekenis. l voorkom in 21:3 en Lukas kenis van een mming, als ar een haven heep met een ts.

en is anagoo. en hoofdstuk meer den na enblik van af- enenis. Anagoo k gebruikt zijn gedachte die er Vanaf de kust van ons ver- opgaand vlak, bereikt. Vanaf lgaande schip

dat uitsluitend airoo — hef- el in verband nde het woord a aan het uit- oprukken van

hier volkomen choone Havens uidelijke wind, rtrekken onder heeft er allen reeds verkregen Kreta heen om ar het westen.

zij zich hadden navigator dan, ij waarschuwde

hetzelve (schip) don? beschreven als is gedurende ar de stormen rdelijke winden en invloed. Mis- en uit het noor- lf van Lion, de en andere ge- open gevaarlijk amoem zijn be- en storm, die ruimen tijd kon kt geeft Lucas rocydon als een e kwalificeeren. t. Merkwaardig, woord tyfoon tijd relatie moet

in Tekst en Uitleg

W. E. VAN POPTA.

2) Bz. 501.

3) De eurocydon moet men niet verwarren met de berg- en dalwinden, waardoor o.a. de Zee van Galilea soms zo gevaarlijk zijn kan.

4) Geboren 27 Jan. 1662 te Oulton bij Wakefield. Gest. 1742 te Cambridge.

5) In nog één reisjournaal uit dien tijd komt eurocydon voor.

IPERSCHOUW

Musserts inkomende afscheidsbrieven.

Men weet, hoe velen uit de eerste kringen van den heer Mussert hem in den steek laten. Al die lieden mogen wel dankbaar zijn, dat bij de jongste verkiezingen hun, tegen hun hartstochtelijk verlangen in, de gelegenheid nog gelaten is, brieven en zelfs telegrammen aan den „leider“ te zenden, waarin zóómaar het eredit opgezegd wordt. Hadden ze geen échee geleden bij de verkiezingen, de brieven en telegrammen van heden zouden in een door Mussert geleid land hebben herinnerd aan een opschrift op het achterbalcon der Berlijnsche tram: de „N.R.Crt“ vertelt daar dit van:

Men fluistert te Berlijn.

Twee opschriften in de Berlijnsche tram hadden de bijzondere aandacht van minister Schacht, toen deze, na volgens „Der Bund“ vergeefsche pogingen te hebben gedaan om door Hitler te Berchtesgaden in gehoor te worden ontvangen, naar Berlijn was teruggekeerd.

Want op het voorbalcon van de tram staat te lezen: „Es ist verboten mit dem Führer zu sprechen“, en op het achterbalcon: „Das Abspringen während der Fahrt ist lebensgefährlich“.

„De Standaard“ schrijft dan ook terecht:

De exodus uit de N.S.B. gaat nog steeds voort. Wel heel merkwaardig is, dat sommige personen daarbij verklaren: wij blijven aanhangers van de Nationaal-Socialistische beginselen, maar wij hebben geen vertrouwen in de leiding der beweging.

Blijkbaar gevoelen zij niet, dat zij hier toch in strijd handelen met hun eigen principes. Een van deze principes is immers, dat de leiding steeds gevolgd moet worden. Men mag haar niet critiseeren. De gedachte, dat men de leiding zou mogen beoordeelen, aan haar het vertrouwen zou mogen opzeggen, ten slotte haar zelfs door een andere vervangen, is vreemd aan het Nationaal-Socialistisch systeem. Een dergelijke gedachte is „democratisch“, niet nationaal-socialistisch.

Maar nu mogen de heeren toch wel dankbaar zijn, dat het Nederlandsche volk niet geluisterd heeft naar hun stellige verzekeringen, dat onze natie zonder den heer Mussert geen toekomst zou hebben. Ware hier wel naar geluisterd, dan zou de heer Mussert thans „de“ leider zijn. En dan zouden degenen, die hem niet vertrouwen, hun mond moeten houden. Elk woord van critiek zou levensgevaarlijk zijn.

Thans mogen de uitgetreden in het vrije Nederland nog openlijk zeggen, dat zij den „leider“ niet geschikt achten.

Intusschen moge men ook onder ons uit den gang van zaken in de N.S.B. niet de conclusie trekken, dat alle waakzaamheid thans overbodig is.

En „De Rotterdammer“ oordeelt:

Veelal is de orde en rust, die men uiterlijk waarneemt, slechts kunstmatig: ze bedriegt u, omdat ze geen uiting is van innerlijke eenheid.

Zulk een eenheid is van buitenaf, van bovenaf opgelegd: zij is geen vrucht van innerlijke saamhoorigheid des volks, maar is een uiterlijk verschijnsel, veroorzaakt door druk en dreiging van de Staatsalmacht.

Zóó heerscht het Russische schrikbewind dat dood en verderf verspreidt en haar slachtoffers vraagt tot in de rijen zijner naaste vrienden toe.

Zoo gaat de Deutsche Staatsalmacht te werk, die geen ruimte laat voor de vrijheden des volks, maar iedere uiting van zelfstandig leven verstikt.

Niet anders zou in Nederland zijn een bewind der N.S.B., die de laatste dagen wel heel duidelijk deed zien op welke terroristische wijze zij te werk gaat, daarbij overnemend de praktijken der Gepeee.

Laat men nu niet zeggen, dat men hier te doen heeft met uitingen, die men van de N.S.B. niet verwachtte: dergelijke dwingelandij behoort immers tot het wezen van het nationaal-socialisme, dat de Staatsalmacht ten troon verheft!

Anton van Duinkerken spreekt in „De Groene“ zich aldus uit:

Toen de algemeene Leider van de Blauwe Zand-affaire, kort na de verkiezingen aankondigde, dat de N.S.B. nu op de helling zou komen, heeft de „Groene Amsterdammer“ — die onder het huidige regiem nog gelijk mag hebben — hem een profeet genoemd. Hoe juist deze historische benaming moet worden geacht, is gebleken op 21 September j.l., den datum, waarop het herfstijf werd ingezet. De helling is niet zoo maar een hellinkje. Ze is bijzonder steil. Een dominee, een burgemeester, een hoogleraar kan er niet tegen op. Men schuift er af bij bosjes. Oeh, het was wel te voorzien, dat in Nederland het leidersbeginsel onafschiedelijk zou zijn van het afschuifstelsel. Gelukkig heeft de Nationaal-Socialistische Beweging „niets te verbergen of te verbloemen“, zoodat iedereen precies weet wat er aan de hand is. Ware dat beroemde woord over de helling niet gesproken, men mocht nog in twijfel verkeeren, maar nu heerscht er algemeene zekerheid, en de sprekers op openbare vergaderingen vertellen, dat Amsterdam „het riool van Europa“ is geworden, hetgeen beteekent, dat de vrijste stad van Nederland steeds op voorbeeldige wijze het vuil heeft doorgespoeld en uitgeworpen. Wil men er eindelijk een voorbeeld aan nemen? Dan zal de Niet-Meer-Algemeene Leider op een volgende bijeenkomst met trots kunnen uitroepen, dat nu ook zijn beweging functioneert als een goed riool.

En de redacteur van „Kanttekeningen“, in hetzelfde orgaan, merkt op:

De N.S.B. heeft na haar verkiezingsnederlaag een uiterlijk zeer rustig bestaan geleid: het heette dat onze

Nederlandsche „nazi's“ zich een half jaar zouden bezig houden met heroriëntering en interne consolidatie. Thans blijkt echter, dat deze dadenloosheid deze „partij“ veel meer opgedrongen was door onderlinge verdeeldheid en wantrouwen, verscherpt door verdrijving van die bronnen, die het gemeenschappelijk belang bij eenheid ondersteunden. Althans een serie bedankjes en ontlagen, waartusschen samenhang nauwelijks kan ontbreken, van Mussert's belangrijkste medewerkers (hieronder twee Eerste-Kamerleden) moet wel het gevolg zijn van interne spanningen, waarbij wantrouwen in de eigen leiding zeker ook een rol speelt. De begeleidende omstandigheden zijn ook wel meer geheel de N.S.B. waardig: eerst is Ds van Duyl een schriftelijke verklaring afgeperst, waarin als motief voor zijn bedanken „zuiver particuliere redenen“ werden aangegeven. Den volgende dag bedankt ex-burgemeester Pont uit solidariteit en blijkt de leider der vermomde weerafdeelingen geroeerd te zijn; den derden Prof. Valkenier Kips wegens gebrek aan vertrouwen in de leiding, terwijl tevens verhalen over afgeluisterde gesprekken door verborgen microfoons in het hoofdkwartier (de waarde van het dementi daartegen hebben wij na het gesprek van Mussert met Ds A. M. Brouwer leeren kennen) en wederkeerde, bedekte dreigementen, om te voorkomen, dat men over elkaar uit de school gaat klappen, hun rol gaan spelen. Hebben de heeren Ir Mussert aan den dijk willen zetten? En zullen zij nu voor eigen rekening gaan beginnen? Het zal niet zoo gemakkelijk zijn de onfeilbaarheid van een nieuwen „Leider“ aannemelijk te maken nu alle superlatieven al op Mussert versleten zijn. Hoe het zij, de N.S.B. verspreidt de onfrische geur van alle organismen, die in staat van ontbinding verkeeren.

Ik veroorloofde me een spatiëring in het laatste citaat. De pers van de N.S.B. kan men nu eenmaal niet gelooven.

En dan te denken aan al die gróóte woorden van nog maar kort geleden... „De Rotterdammer“ bericht, dat onderscheidene kringhuizen verdwijnen. Ook het „niet-riool“ (zie boven) in Amsterdam, vanwaar gereformeerden bestookt werden met pamfletten, om tegen ondergeteekende.

Arm volk, dat geen leiding meer heeft.

Gemengde huwelijken.

Er wordt over gemengde huwelijken veel gesproken binnenskamers, en er worden ook wel bepalingen gemaakt, om als ze er eenmaal zijn, de kerkelijke bevestiging van wat het rechte spoor verliet, in het rechte spoor te houden. Maar er wordt niet zoo heel vaak theologisch over gehandeld. Dat nu is onlangs gebeurd in de classis Leeuwarden. In „Scheveningsche Kerkbode“ troffen we een gedeelte van het op die classis uitgebrachte rapport over deze kwestie aan. We geven het hier verder:

Het is duidelijk, dat de Schrift, in Oud- en Nieuw Testament, ernstig tegen het gemengd huwelijk waarschuwt. Zij doet dit zoowel door de heillooze gevolgen er van aan te toonen, alsook door een direct verbod (Ex. 34:16; Deut. 7:3).

Als voorbeeld van het eerste mag gelden Gen. 6:2 (het huwelijk tusschen de zonen Gods en de dochteren der menschen).

Aalders (Korte Verklaring Genesis) merkt hierbij op: „Er kwam door huwelijks-gemeenschap vermenging van vrouwenzaad en slangenzaad. De schadelijke gevolgen worden wel niet rechtstreeks genoemd, maar in het Woord Gods, dat onmiddellijk volgt (vs 3) ligt kennelijk een veroordeeling van het gebeurde“.

Calvin (Comm. Genesis) wijst vooral op het gevolg: „dat zij door vermenging met goddeloozen den dienst van God ontheiligden, en van het geloof zijn afgevalen, gelijk het gewoonlijk gaat“.

De tekst zelf noemt geen direct motief, waarom vermenging ongeoorloofd zou zijn, al ligt in de namen „zonen Gods“ en „dochteren der menschen“ een duidelijke aanwijzing.

Van grondleggende beteekenis voor de huwelijks-sluiting onder Israël zijn de wettelijke bepalingen uit Ex. 34:16 en Deut. 7:3, 4.

Israël ontvangt hier bevel „geen verbond te maken met den inwoner van dat land (n.l. Kanaän)... en gij Uwen zonen vrouwen neemt van hun dochteren; en hunne dochteren, hare goden nahoereerende, maken, dat ook Uw zonen hare goden nahoereeren. (Ex. 34:16.)

En in Deut. 7:4, „...want zij zouden Uw zonen van MIJ doen afwijken, dat zij andere goden zouden dienen; en de toorn des Heeren zou tegen U ontsteken, en U haast verdelgen“.

Het gemengde huwelijk wordt hier dus verboden met het oog op afgoderij, die er uit voort dreigt te komen.

Naar deze gehoden wordt later steeds teruggegrepen. B.v. in 1 Kon. 11:2, als Salomo vele vreemde vrouwen neemt van die volken, waarvan de Heere gezegd had tot de kinderen Israëls: „Gij zult tot hen niet ingaan, en zij zullen tot U niet inkomen, zij zouden zekerlijk Uw hart achter hunne goden neigen“.

Opmerkelijk is, dat het verbod, dat in Deut. 7:4 alleen op Kanaänitische vrouwen werd toegepast, hier en ook later tot andere heidensche volken wordt uitgebreid. Keil (Comm. op 1 Kon.) acht dit niet een rigorisme, dat boven de wet uitgaat, doch meent, dat het met den geest der wet overeenstemt, wijl de ratio, de grond van het verbod, gevaar voor afgodendienst, ook bij andere volken dreigde. Van Gelderen oordeelt evenzoo.

Merkwaardig is ook het huwelijk van Salomo met de dochter van Pharao, dat in 1 Kon. 11 en 1 Kon. 3:2 apart vermeld wordt.

Van Gelderen onthoudt zich van een eigen oordeel omtrent dit huwelijk, doch zegt: „dat de redactor overwogen heeft of er uit religieus oogpunt geen aanmerking viel te maken op dit huwelijk. Doch hij vond niets. Het gaf geen aanleiding tot afgoderij en in-middels werd aan den tempel gewerkt“.